

Fréttabréf

Hjálparstarf
kirkjunnar
actalliance

1. tölublað 2024

Hjálpumst að heima og heiman

Við sendum þér 3.500 kr. valgreiðslu í heímabankann svo þú getir hjálpað þeim sem þurfa á því að halda.

Bjarni Gíslason á tali við pilt sem félagsráðgjafi sá í reiðuleysi í hverfinu, þá mjög langt niðri. Hann fékk stuðning og fræðslu um matreiðslu og er byrjaður að selja mat í hverfinu. Lítið skref en mikilvægt á vegferð til betra lífs.

” Börn og ungmenni eiga á hættu að vera misnotuð og mörg leiðast út í að selja líkama sinn og stela sér til matar.

Valdeflingarverkefni Hjálparstarfs kirkjunnar í Kampala, höfuðborg Úganda, er í þágu barna og ungmenna á aldrinum 13-24 ára og og starfið fer fram í þremur af fátækrahverfum borgarinnar, Rubage, Nakawa og Makindye. Verkefnið er unnið í samstarfi við Hjálparstarf Lútherska heimssambandsins í Úganda og samtökin UYDEL (Ugandan Youth Development Link) sem hafa áratuga reynslu af því að vinna með ungu fólki í fátækrahverfum borgarar. Sérstakar smiðjur, eða litlir verkmenntaskólar, eru starfræktar af UYDEL, ein í hverju þessara þriggja hverfa.

Markmiðið er að unga fólkið öðlist í smiðjunum verkunnáttu sem eykur atvinnumöguleika þess. Ungmennin geta valið sér ýmiss svið og öðlast nægilega færni til að verða gjaldgeng á vinnumarkaði svo sem við hárgreiðslu, matreiðslu, þjónustustörf, rafvirkjun, saumaskap og sápugetur. Rúmlega 500 ungmenni útskrifast á hverju ári en á þeim tíma sem Hjálparstarfið og UYDEL hafa starfrækt verkefnið hafa rúmlega 3.500 ungmenni útskrifast og fjölmörg náð að fóta sig í lífinu á ný.

Auk verknáms taka ungmennin þátt í íþróttastarfi, uppbyggilegum tómstundum og námskeiðum sem styrkja sjálfsmynd þeirra. Eins eru þau frædd um kynheilbrigði og rétt sinn til heilbrigðisþjónustu. Með fræðslu og valdeflingu má koma í veg fyrir að barnungar stúlkur verði þungaðar, hefta útbreiðslu HIV/alnæmis og kynsjúkdóma ásamt því að vinna gegn kynbundnu ofbeldi.

Þegar maður gengur um fátækrahverfi Kampala fallast manni hendur í fyrstu, aðstæður eru svo hrikalegar. Rusl er út um allt, opin skolpræsi, vond lykt og bágborið húsnæði sem fólkið þarf að gera sér að góðu. Hreinlæti er lítið og sökum fátæktar er matur einhæfur og af skorum skammti. Við slíkar aðstæður er aukin hættu á veikindum og slæmri heilsu. Börn og ungmenni eiga á hættu að vera misnotuð og mörg leiðast út í að selja líkama sinn og stela sér til matar. Vart er hægt að lýsa aðstæðum svo vel sé, svo öfgakenndar eru þær. Þrautseigja fólksins sem býr við þessar aðstæður er hins vegar aðdáunarverð.

Við þessar aðstæður eru smiðjurnar sem vin í eyðimörkinni, skjól þar sem ungmenni geta fengið fræðslu og verkunnáttu sem gefur þeim tækifæri til að öðlast betra líf, tryggt sér vinnu eða geta með sjálfstæðum smárekstri aflað sér tekna. Félagsráðgjafar smiðjanna sinna einnig sálrænum stuðningi sem hjálpar þessu unga fólki að komast í gegnum áföll og erfiðleika sem hafa mótað líf þeirra. Kraftur starfsfólks verkefnisins er einstakur og að gefast upp, eða að láta sér fallast hendur, er ekki til í orðfæri þess.

Bjarni Gíslason, framkvæmdastjóri

Fræðslu um verkefni Hjálparstarfsins í Afríku, helgistund og fermingarfræðslu var fléttað saman við maraþondans krakkanna í Borgarfirði.

Gengið hús úr húsi og dansað

Börn í fermingarfræðslu þjóðkirkjunnar gengu í hús í fleiri en 50 sóknum um land allt í nóvember síðastliðnum. Börnin gáfu þannig af tíma sínum til að safna fé til verkefna Hjálparstarfsins í Afríku.

Alls söfnuðu fermingarbörnin tilvonandi 7.885.934 krónum og er framlag þeirra og fólksins sem tók vel á móti þeim afar dýrmætt. Prestar, annað starfsfólk kirkna, foreldrar og síðast en ekki síst börnin sjálf lögðu á sig mikla vinnu við söfnunina og er framlag þeirra ómetanlegt.

Söfnunin í fyrrahaust var sú tuttugasta og þriðja í röðinni en hugmyndin að þessu samstarfi Hjálparstarfsins við söfnuði og kirkjur landsins kviknaði árið 1999. Hún var borin bréfléga undir presta um allt land þá um haustið og var afar vel tekið. Safnanir fermingarbarna hafa síðan þá verið árlegur viðburður, ef haustið 2020 er tekið út fyrir sviga þegar ekki var safnað með formlegum hætti vegna sóttvarna í heimsfaraldri.

Dansmaraþon

Um 30 börn í Reykholts-, Stafholts-, Borgar- og Skálholts-prestakalli héldu svo dansmaraþon á dögnum og söfnuðu áheitum í stað þess að banka upp á hjá fólki með bauk í hönd.

Er þetta í þriðja sinn sem krakkar í Borgarfirði dansa til styrktar vatnsverkefni Hjálparstarfsins.

Hugmyndin vaknaði út frá því að sum barnanna búa í sveitinni og eiga því erfitt með að ganga í hús og því var þessi leið valin. Áheitum fyrir vatnsverkefnið var safnað í síma og á facebook og dansað í sólarhring. Einnig var fræðslu um verkefnið, helgistund og fermingarfræðslu fléttað saman við dansinn.

Síðustu tvö ár þau þyngstu frá hruni

Leita verður aftur til hrunáranna 2009 – 2010 til að finna fleiri umsækjendur um jólaaðstoð Hjálparstarfs kirkjunnar en fyrir jólahátíðirnar 2022 og 2023. Þegar allt er talið fengu á milli sautján og átján hundruð fjölskyldur aðstoð til að geta gert sér dagamun og glaðst um hátíðirnar 2022 og 2023.

Þegar rýnt er í gögn Hjálparstarfsins um aðstæður fólksins sem leitaði eftir aðstoð kemur í ljós að mikill meirihluti býr í leiguhúsnæði. Langstærsti hópurinn leigði íbúð á almennum markaði. Nú sem fyrr blasir því við að húsnæðiskostnaður er megin ástæða þess að fólk nær ekki endum saman. Aftur og aftur sjá félagsráðgjafar Hjálparstarfsins dæmi þess að þegar húsaleiga hefur verið greidd stendur aðeins lítill hluti greiddra launa eftir.

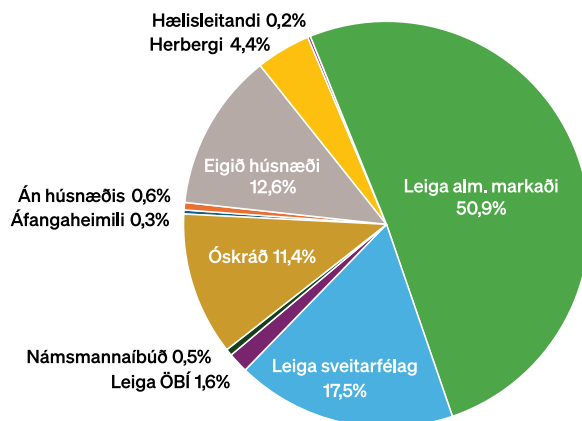
Þetta er þó ekkert nýtt. Svo langt sem horft er aftur koma sömu ástæður í ljós fyrir bágrri stöðu fólks. Því er fólk sífellt að glíma við sömu draugana sem er ekki síst ógnarhár húsnæðiskostnaður.

Sú regla er viðhöfð hjá Hjálparstarfinu við útteilingu aðstoðar á aðventunni að barnafjölskyldur ganga fyrir við úthlutun.

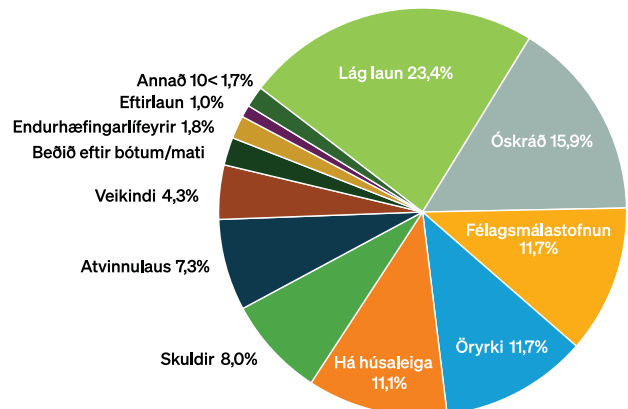
Því stendur því stór barnahópur að baki þeim umsóknum sem Hjálparstarfinu berast á aðventunni. Það er reynsla félagsráðgjafa Hjálparstarfsins að hið minnsta séu þrjú börn að meðaltali að baki hverri fjölskyldu sem fær aðstoð. Kemur það til vegna þess að allstór hluti þeirra fjölskyldna sem fá aðstoð, eða um 40%, eru af erlendum uppruna og margar barnmargar. Má hiklaust gera ráð fyrir að á milli fimm og sex þúsund manns hafi notið aðstoðar Hjálparstarfsins fyrir jólin nú og jólin 2022.

Fyrir jólin 2022 fengu 1.783 fjölskyldur aðstoð Hjálparstarfsins en 1.723 fyrir nýliðin jól. Árin þar á undan voru þær öllu færri eða um 1.400 fjölskyldur að meðaltali á árabílinu 2011 – 2021. Má í samhengi minnst þess að hrunárin 2009 og 2010 leituðu um og yfir 4.000 fjölskyldur til Hjálparstarfsins hvort ár.

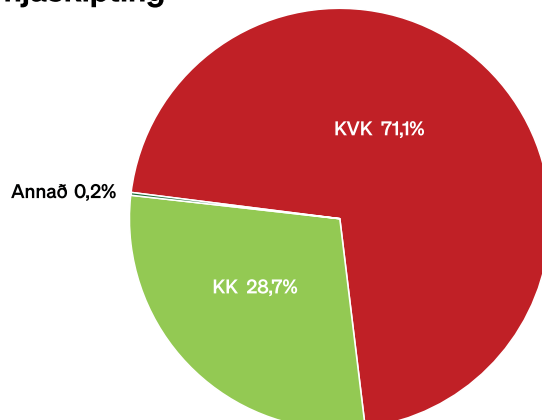
Húsnæði

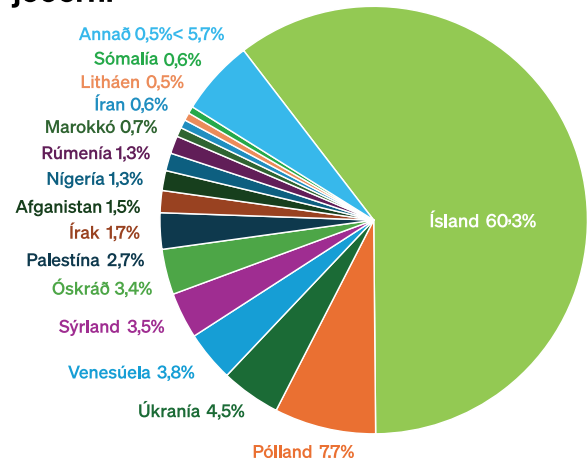
Ástæða umsóknar

Kynjaskipting

Þjóðerni

Hjálparstarfið fékk góða gesti í heimsókn um jólin þegar Jólasveinabjónusta Skyrgáms leit við. Grýla og synir hennar afhentu Bjarna Gíslasyni, framkvæmdastjóra Hjálparstarfsins, rúmlega tveggja milljóna króna styrk. Jólasveinabjónustan hefur gefið rúmlega 20 milljónir króna til Hjálparstarfsins á 25 ára starfstíma sínum.

Þau sem hafa eitthvað á þrójunum árið um kring heimsækja iðulega Hjálparstarfið á aðventunni og koma færandi hendi. Fátt er skemmtilegra en að lauma fallegri þrónaðri flik í jólapakkann.

Mjöll Þórarinsdóttir á kafi í undirbúningi fyrir jólin. Frá Hjálparstarfinu runnu tæplega fjögur þúsund jólagjafir fyrir þessi jól og það er mikil vinna að halda utan um þennan þátt starfsins.

Sumir halda að Hjálparstarfinu berist aðstoð frá einslitum hópi fólks en svo er ekki. Til okkar kemur fólk á öllum aldri og með ólíkan bakgrunn. Þessir herra menn komu t.d. hér við í aðdraganda jóla til að fá upplýsingar um hvernig þeir gætu orðið að lið

Í Kampala búa sex til sjö milljónir manna í fátækrahverfum borgarinnar eða um 60% íbúa. Börn og ungmenni eru þar í miklum meirihluta.

Draumar um betra líf geta ræst

Í Úganda er Hjálparstarf kirkjunnar í samstarfi við samtökin Ugandan Youth Development Link, UYDEL, sem hafa áratuga reynslu af því að vinna með ungu fólki í fátækrahverfum höfuðborgarinnar Kampala og eru leiðandi í baráttunni gegn mansali og barnaprælkun í landinu.

Í höfuðborginni reka samtökin smiðjur fyrir börn og ungmenni á aldrinum 13-24 ára og fjármagnar Hjálparstarf kirkjunnar starfið í þremur þeimra. Í smiðjunum þremur stunda um 500 unglingar nám ár hvert. Markmiðið er að unga fólkið öðlist verkunnáttu sem það getur nýtt til að sjá sér farborða, að það taki þátt í uppbyggilegum tómstundum og námskeiðum sem styrkja sjálfsmyndina og að þau séu upplýst um kynheilbrigði og rétt sinn til heilbrigðisþjónustu.

Í smiðjunum geta unglingarnir valið sér ýmis svið og öðlast nægilega færni til að verða gjaldgeng á vinnumarkaði svo sem við hárgreiðslu, matreiðslu, rafvirkjun, saumaskap og sápuverð. Einnig eru á dagskrá dans, leik- og sönglist og íþróttir. Mikið er lagt upp úr því að styrkja sjálfsmynd unglinganna sem koma úr ömurlegum aðstæðum í fátækrahverfunum.

Úganda er númer 166 af 191 ríkjum á lífskjaralista Sameinuðu þjóðanna fyrir árið 2023 en Ísland er þar númer þrjú. Listinn mælir lífskjör út frá lífslíkum, menntun, tekjum og jöfnuði. Í Úganda búa um 49 milljónir íbúa en helmingur þeirra er yngri en 16 ára gamall. Ungt fólk sem ekki hefur fengið tækifæri til skólagöngu flýr gjarnan fátæktina í sveitinni og heldur til höfuðborgarinnar í von um betra líf. Flestra biður hins vegar lélegt skjól og

ill meðferð í fátækrahverfi þar sem neyðin rekur þau til að taka þátt í glæpagengjum eða selja líkama sinn til að geta séð sér farborða. Börn og unglingar í höfuðborginni eru útsett fyrir misnotkun af ýmsu tagi og þau verða auðveldlega fíkniefnum að bráð. miklum meirihluta.

Aðstæður ungs fólks í fátækrahverfum Kampala

- Ekkert rennandi vatn, engin sorphirða, engar almenningssamgöngur
- Húsin eru kofaskrifli sem varla halda vatni og vindum
- Stundum flæðir regnvatnið inn í kofana og með því skólp og sorp
- Salerni eru vandfundin
- Stundum er hægt að stelast í rafmagn og kveikja ljós
- Oftast er enginn skóli vegna peningaleysis
- Stundum selja ungmenni líkama sinn til að sjá fyrir sér og brauðfæða systkinin
- Örvænting ungmenna veldur því að mörg þeirra ganga til fylgilags við glæpagengi

Þetta eru aðstæður sem skjólstæðingar Hjálparstarfsins í höfuðborg Úganda búa við, nauðugir viljugir.

Hárgreiðslunám er afar vinsælt í smiðjum UYDEL og krakkar af báðum kynjum sækja sér þessarar menntunar. Mörg þeirra ætla sér að stofna sín eigin fyrirtæki þegar námi sleppir.

Klæðskurður og saumaskapur hvers konar eru kunnáttu sem er gulls ígildi fyrir krakkana í Kampala. Að eiga sína eigin saumavél er ávísun á vinnu og betra líf.

Í smiðjum UYDEL er ekki aðeins starfsnám heldur er mikil áhersla lögð á íþróttir, dans og aðrar tómstundir. Slík iðja liðkar fyrir námi, ekki síst hjá drengjum sem oft byrja í íþróttastarfi en leita sér síðar frekari þjálfunar í iðngrein.

Myndir/Hjálparstarfið.

Malaika á verkstæðinu MB Motor Garage í Kampala. Vinnan er vel borguð og draumurinn um hennar eigin snyrti- og hönnunarstofu færist sífellt nær. Mynd/Hjálparstarfið

Vélvirki á leið í tískubransann

Það er hvorki hátt til loftis né vítt til veggja á bifreiðaverkstæðinu MB Motor Garage í Kampala, höfuðborg Úganda. Á úpplýstu verkstæðinu úir og grúir af vélahlutum, verkfærum og fjölmörgu smálegu sem til fellur. Verkstæðið er reyndar svo lítið að öll helstu verk eru unnin utan dyra.

Malaika Faith Nabunya er 23 ára gömul stúlka sem ólst upp í þorpinu Kirenga sem stendur við þjóðveginn á milli Kampala og borgarinnar Jinja. Hún ólst upp í sárri fátækt ásamt fimm systkinum. Hún gerði sitt ítrasta til að afla sér menntunar en eins og fyrir fjölmörg önnur ungmenni í landinu reyndist það þrautin þyngri. Hún flosnaði upp úr skóla og hugðist leita nýrra tækifæra í stórborginni. Niðurstaðan varð að hún endaði á götunni og neyddist til að selja líkama sinn til að komast af. Þannig dró hún fram lífið í nokkur ár eða þangað til í mars 2022 þegar félagsráðgjafar frá samtökunum UYDEL, sem hafa áratuga reynslu af því að vinna með ungu fólki í fátækrahverfum Kampala, höfðu upp á henni og buðu aðstoð sína.

„Ég get varla lýst því hversu vonlaust líf mitt var áður.“

Öðlaðist von

„Ef ég hefði ekki fundið UYDEL þá væri allt vonlaust og ég ætti enga framtíð. Hjá þeim öðlaðist ég von um að líf mitt gæti breyst til batnaðar og ég ætti mér framtíð. Þau breyttu lífi mínu á allan hátt til hins betra. Ég get varla lýst því hversu vonlaust líf mitt var áður,“ sagði Malaika þegar starfsmenn Hjálparstarfsins heimsóttu hana nýlega í vinnuferð til Kampala. Hún bætti við að í smiðju UYDEL, sem staðsett er í fátækrahverfinu

Banda, hafi hún valið að læra klæðskurð og hárgreiðslu því lengi hafði hún alið með sér þann draum að eignast sína eigin stofu þar sem hún gæti unnið við hönnun, hárgreiðslu og förðun.

Tækifærið nýtt til hins ítrasta

Mailaika greip tækifærið í smiðjunni tveim höndum. Hún var mjög virk í námi og starfi og áður en langt um leið hafði hún axlað þá ábyrgð að sinna jafningjafræðslu í smiðjunni. Eins annaðist hún mörg önnur ábyrgðarstörf á vegum samtakanna. Þegar Mailaika hafði aflað sér nægrar þekkingar og reynslu hóf hún atvinnuleit. Hún var svo heppin að fá vinnu tímabundið sem móttökuritari á heilsugæslustöð í hverfinu þar sem hún bjó. Þaðan lá leið hennar til starfa á snyrtistofu þar sem hún annaðist förðun og hárgreiðslu, og naut þar ríkulega námsins og starfsreynslunnar í smiðjunni.

Það kvikna því óneitanlega spurningar því við hittum hana á miðjum vinnudegi á litla bifreiðaverkstæðinu MB Motor Garage.

„Minn stóri draumur er að stofna mína eigin stofu. Hún verður stór og ekki bara fyrir mig eina. Ég hef nefnilega áætlun. Hér er ég búin að vinna í eitt ár en ætla að vinna sem vélvirki í þrjú ár samtals. Þá mun ég eiga nógu mikið af peningum til að stofna fyrirtækið mitt,“ segir Malaika og bætir við:

„Ég er vélvirki sem ætlar að vinna í tiskubransanum.“

Lífið tekið stakkaskiptum

Hún útskýrir að vinkona hennar frá smiðjunni í Banda hafi þekkt til á verkstæðinu. Mál þróuðust óvænt með þeim hætti að henni var boðin vinna og nú ári síðar hefur hún lært nógu mikið til að vera trúað fyrir sífellt flóknari

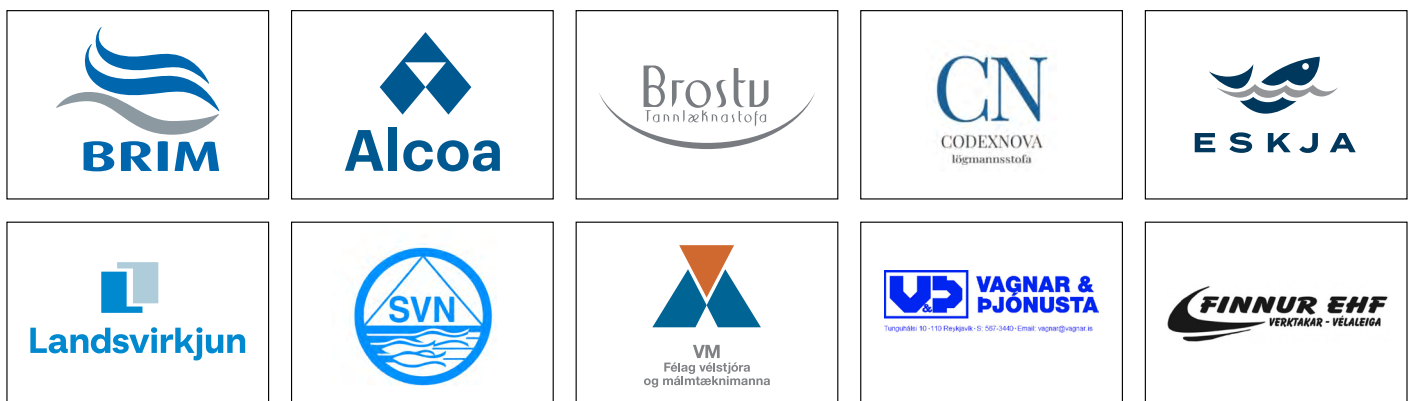
verkefnum og sinnir viðgerðum bæði á verkstæðinu og utan þess. Hún fann vélvirkjastarfið því fyrir tilviljun sem hentaði henni fullkomlega. Henni fannst hugmyndin góð þar sem hún ætlar að hefja eigin rekstur og eigandi verkstæðisins borgar henni fimmfalt hærri laun en henni standa til boða á hárgreiðslustofum borgarinnar.

Fyrir vikið hefur líf hennar tekið stakkaskiptum. Hún horfir til baka og endurtekur hversu vonlaust allt virtist vera fyrir svo skömmu síðan. Hún viðurkennir að henni hafi ekki líkað vel við vinnuna á verkstæðinu í fyrstu, en eftir því sem hún hefur lært meira því betur fellur henni starfið.

” Ég hef nefnilega áætlun.
Hér er ég búin að vinna í
eitt ár en ætla að vinna sem
vélvirki í þrjú ár samtals.
Þá mun ég eiga nógu mikið
af peningum til að stofna
fyrirtækið mitt.

„Þetta er fín vinna. Strákarnir hér á verkstæðinu eru góðir við mig,“ segir Malaika hlægjandi og bætir við að starfið á verkstæðinu gerir henni kleift að lifa mannsæmandi lífi, láta svolítið af hendi rakna til fjölskyldunnar og ekki síst hefur henni tekist að spara töluverða upphæð.

„Draumurinn minn um mína eigin snyrti- og hönnunarstofu færist nær. Allt er á áætlun,“ segir Malaika og kveður.

Fjárframlag til hjálparstarfs á Gasa

Hjálparstarf kirkjunnar sendi um miðjan janúar tuttugu milljónir króna til hjálparstarfs á Gasaströndinni. Systurstofnun Hjálparstarfsins, Middle East Council of Churches (MECC), í Alþjóðlegu hjálparstarfi kirkna (ACT Alliance) tók við framlaginu. MECC hefur starfað á svæðinu um langa hríð og hefur náð samráð við önnur hjálparsamtök á svæðinu og Samræmingarskrifstofu Sameinuðu þjóðanna um hjálparstarf – OCHA.

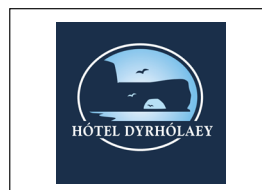
Fjárframlagið rennur til verkefnis sem hófst strax þann 1. nóvember síðastliðinn og er hugsað til næstu tveggja ára. Þó er ljóst að afleiðingar átakanna eru svo alvarlegar að neyðaraðstoð við almenna borgara og uppbygging á átakasvæðunum mun taka langan tíma.

Aðstoðin nær til 43.500 manns og felst hún fyrst og fremst í því að fólk í sárri neyð fær mat og hreinlætisvörur eða reiðufé til að afla sér nauðpurfta. Brýnn sálfélagslegur stuðningur er veittur börnum og fullorðnum og viðgerðir fara fram á heimilum fólks, sjúkrahúsum og móttökustöð samtakanna. Fólki sem misst hefur heimili sín er veittur leigustuðningur og því veitt öruggt skjól. Al Ahli sjúkrahúsið fær lyf og lækningatæki og starfsfólki þess veittur sálrænn stuðningur. Fólkið fær aðstoð við

atvinnuleit en auk þess verður fjölskyldum 500 sjúklinga á Vesturbakkanum hjálpað með húsaskjól og matarföng. Til lengri tíma litið er horft til þess að aðstoða almenning við að byggja upp innviði og líf sitt að nýju.

Hjálparstarf kirkjunnar er hjálparstofnun sem starfrækir mannúðar- og hjálparstarf á Íslandi og erlendis. Sem hjálparstofnun einbeitum við okkur að því að veita þeim aðstoð sem eiga um sárt að binda. Hjálparstarfið tekur því ekki afstöðu til deilumála stríðandi fylkinga. Fórnlömbin í þessum hildarleik fyrir botni Miðjarðarhafs eru almennir borgarar og Hjálparstarfið styður við þau sem vinna að því að lina þjáningar þeirra.

Framlagið er frá styrktarsamfélagi Hjálparstarfsins og utanríkisráðuneytinu.

Milljónir Eþíópía á flóttavegna stríðs og þurrka

Tæplega þrjár og hálf milljón Eþíópía eru á vergangi innan landamæra landsins, að mati Alþjóðlegu fólksflutningastofnunar Sameinuðu þjóðanna (IOM). Flóttafólkið heldur til á um það bil 2.500 stöðum á tólf aðskildum svæðum innan landsins, segir í úttekt samtakanna.

Ástæður þess að fólk hefur flúið heimili sín eru þrennar helstar; ófriður, þurrkar og spennan á milli ólíkra hópa. Lang algengast er að fólk sé á flóttavegna ófriðar (64%) og langvarandi þurrka (17%). Tvö fylki landsins skera sig úr; Tigray þar sem flestir eru á flóttavegna stríðsátaka og Somalífylki þar sem þurrkar eru rót vandans en hvergi í landinu eru fleiri sem hafa þurft að flýja heimili sín vegna veðuröfga.

Starfssvæði Hjálparstarfsins

Þessi tvö fylki Eþíópíu - Somalí- og Tigrayfylki - eru starfssvæði Hjálparstarfsins í landinu. Í júní árið 2022 sendi Alþjóðlegt hjálparstarf kirkna (Act Alliance) út neyðarbeiðni vegna þurrka í þremur ríkjum Afríku; Sómalíu, Keníu og Eþíópíu. Í kjölfar hennar sendi Hjálparstarf kirkjunnar framlag til mannúðaraðstoðarinnar. Framlag Íslendinga var eyrnamerkt mannúðaraðstoð Hjálparstarfs Lútherska heimssambandsins, LWF/DWS í Oromía- og Somalífylkjum í Eþíópíu. Í Somalífylki nær mannúðaraðstoð LWF meðal annars til Kebri Beyah héraðs en þar er stærsta einstaka verkefni Hjálparstarfsins í þróunarsamvinnu.

Hjálparstarfið hefur jafnframt stutt við mannúðaraðstoð vegna stríðsátakanna í Tigray. Aðstoðin fólst þar fyrst og fremst í því að vernda líf og afkomu fólks, bæta fæðuöryggi með því að útvega korn og verkfæri til landbúnaðar, úthluta búfé, tryggja fólki húsaskjól og veita beinan óskilyrtan fjárstuðning. Í febrúar 2022

sendi Hjálparstarfið svo framlag til mannúðaraðstoðar í Amhara, nágrennafylki Tigray.

Vandinn er margslunginn

Í umfjölluninni sem IOM sendi frá sér í janúar segir jafnframt að vandinn einskorðast ekki við þá sem eru á flóttavegna frá heimilum sínum heldur einnig vegna þeirra sem eru að snúa aftur til heimkynna sinna. Innan Eþíópíu á þetta við um tvær og hálf milljón manna um allt landið. Flestir eru á heimleið eftir að hafa flúið borgarastríð sem geisaði í Tigrayfylki á árunum 2020 til 2022. Eins má finna fjölda fólks í þessari stöðu í Amharafylki, þar sem átök hafa geisað í tæpt ár, og Afarfylki.

Alþjóðlega fólksflutningastofnunin hefur frá árinu 2016 kannað vanda flóttafólks innan landamæra Eþíópíu með kerfisbundnum hætti. Sú aðferðafræði hefur skilað nákvæmari upplýsingum um fjölda og stöðu flóttafólks, hvar fólkið dvelur á hverjum tíma og hverjar þarfir þess eru. Þessar upplýsingar liggja til grundvallar samstarfs við eþíópísk stjórnvöld (Ethiopia Disaster Risk Management Commission).

Sérstaklega er tekið til þess í umfjöllun IOM að mat á fjölda flóttafólks innan landamæra Eþíópíu og stöðu þess er takmörkunum háð. Ófriður kemur þar helst við sögu en einnig að svæði innan landsins eru óaðgengileg vegna lélegra samgangna eða landfræðilegra aðstæðna.

Freddy raskaði lífi milljóna manna

Hitabeltisstormurinn Freddy sem barði á suðurhluta Malaví um miðjan mars 2023 skildi eftir sig slóð eyðileggingar og manntjóns. Stormurinn hafði áhrif á líf 2,3 milljóna manna. Innviðir stórskemmdust víða um landið sunnanvert og vel á sjöunda hundrað þúsund manns hraktist frá heimilum sínum.

Í kjölfar hamfaranna í mars ákvað Hjálparstarf kirkjunnar að ganga til samstarfs við systurstofnanir sínar í Noregi (NCA) og Danmörku (DCA) um brýna neyðaraðstoð í Chikwawa-héraði þar sem Hjálparstarfið stendur að langtíma verkefni í þróunarsamvinnu. Þótti þetta góð lausn þar sem NCA og DCA starfa í Malaví og hófu hjálparstarf sitt á hamfarasvæðum strax eftir að veðrinu slotaði.

Aðstoðin fólst fyrst og fremst í því að tryggja lífsviðurværi fólks og aðgengi þess að vatni og hreinlætisaðstöðu. Til verkefnisins lagði Hjálparstarfið 15,2 milljónir íslenskra króna í byrjun maí 2023. Þar af var framlag utanríkisráðuneytisins 14,5 milljónir króna.

Þúsundir eiga um sárt að binda

Neyðaraðstoð Hjálparstarfsins vegna hitabeltisstormsins er lokið en fólk á stóru svæði í suðurhluta landsins á þó enn um sárt að binda. Í uppgjörsskýrslu samstarfsaðila Hjálparstarfsins segir að 2,3 milljónir manna hafi orðið fyrir barðinu á Freddy og tæplega 660.000 þeirra hafi hrakist frá heimilum sínum, aðallega vegna flóða. Þegar lokaskýrslu verkefnisins var lokað 15. nóvember 2023 var staðfest að 679 fórust og 537 enn saknað.

Afleiðingar hitabeltisstormsins eru enn ekki að fullu ljósar en voru strax í upphafi slíkra að Lazarus Chakwera, forseti Malaví, lýsti yfir neyðarástandi og síðar fjórtán daga þjóðarsorg í kjölfar eyðileggingarinnar. Þá strax ákváðu íslensk stjórnvöld að verja 500.000 Bandaríkjadöllum - jafnvirði 71 milljóna króna - til Matvælaáætlunar Sameinuðu þjóðanna, WFP, vegna neyðarástandsins. Framlagið nýttist stjórnvöldum í Malaví til björgunaraðgerða, viðflutninga neyðargögnum og til þess að kaupa mat fyrir þær þúsundir sem reiddu sig á matvælastuðning eftir hamfarirnar.

Víða í landinu stórskemmdust opinberar byggingar; skólar, sjúkrahús sem og samgöngumannvirki. Eins raforkumannvirki, vatnsveitukerfi, uppskera tapaðist og ræktarland eyðilagðist í stórum stíl. Það gerir stöðu margra enn alvarlegri þegar til lengri tíma er litið en tugþúsundir hektara ræktarlands skuluðust burt í flóðunum.

Vikurnar eftir storminn höfðust um 650.000 manns við í tæplega 600 búðum sem settar voru upp fyrir þau sem gátu ekki snúið heim vegna flóða, skriðufalla og mikið skemmdra innviða í landinu. Öll sem þurftu að flyja heimili sín hafa tapað miklu; margir aleigunni.

Þungamiðja neyðaraðstoðar Hjálparstarfsins var í Chikwawa héraði, eins og áður sagði vegna þróunarsamvinnuverkefnisins sem hófst í ársbyrjun 2023. Í ljósi hamfaranna er ástæða til að hnykkja á tilgangi þess verkefnis sem er að auka viðnámsþrótt samfélagsins gegn öfgum í veðri af völdum loftslagsbreytinga og tryggja lífsviðurværi og fæðuöryggi fólks eins vel og mögulegt er.

„Þar er ekki síst horft til þess að grípa til varna þar sem veðuröfgar ganga harkalega á ræktarland, bæði vegna flóða og þurrka,“ eins og segir í verkefnislýsingu.

Í Chikwawa héraði einu hafði hitabeltisstormurinn neikvæð áhrif á líf 28.000 fjölskyldna. Rúmlega 26.000 þeirra þurftu að flýja heimili sín til einhverra þeirra 52 búða sem settar voru upp í héraðinu. Alls er talið að svo hafi átt við um 112.000 manns en mörg þeirra glímdu þá þegar við mikla erfiðleika vegna fátæktar, veikinda og bágrar félagslegrar stöðu.

Viðkvæm staða kvenna og stúlkna

Neyðaraðstoð Hjálparstarfsins náði yfir fjögurra mánaða tímabil frá maí 2023 og til ágústloka. Aðstoðin fólst fyrst og fremst í því að tryggja lífsviðurværi fólks og aðgengi þess að vatni og hreinlætisaðstöðu. Þau gengu fyrir sem voru veikust fyrir og því sérstaklega hugað að fólki með fötlun, börnum, eldra fólki, barnshafandi konum og konum með börn á brjósti. Aðstoð við þennan hóp var margþætt en ekki síst bein fjárhagsaðstoð hugsuð sem hjálp til sjálfshjálpar.

Til að tryggja aðgengi að vatni var með fulltingi staðaryfirvalda ráðist í nákvæma greiningu á ástandi borhola í héraðinu. Kom í ljós að 29 borholur í Chikwawa,

sem alla jafna þjóna tugum þúsunda íbúa, þörfuðust viðgerða og viðhalds vegna hamfaranna. Tókst að gera við 26 þeirra og koma á fullri virkni að nýju.

Kvenmiðuð neyðaraðstoð var mikilvægur þáttur í verkefninu enda sýnir reynslan að konur og stúlkur þurfa oft tilfinnanlega á aðstoð að halda þegar neyðarástand varir. Sæmdarsettum var dreift til 200 stúlkna á unglingsaldri og mæðra með börn á brjósti. Sæmdarsettin innihéldu tíðarvörur og margt smálegt eins og sápu, salernispappír, tannbursta og tannkrem en jafnframt nærfatnað. Þessum vörum var dreift til kvenna og stúlkna í búðunum og létti þeim lífið á meðan að dvöl þeirra stóð. Til viðbótar við sæmdarsettin fengu fjölskyldur helstu nauðsynjar til að auðvelda þeim daglegt líf, bæði til að matast og hvílast.

Upplýsingagjöf til þeirra sem voru á vergangi var sinnt sérstaklega með því að setja á fót sérstakar miðstöðvar innan búðanna. Þeir sem önnuðust upplýsingagjöf jöfnum höndum voru félagsráðgjafar og starfsmenn löggæslufirvalda. Þetta var ekki síst gert vegna þeirrar vissu að í neyðarástandi sem skapast vegna náttúruhamfara eða stríðsátaka er líkamlegt ofbeldi og kynferðisleg misnotkun gagnvart konum og stúlkum jafnan fylgifiskur.

Undir lok verkefnistímans var neyðaraðstoðin tekin út – var kannað hvað hafði tekist vel og hvað miður. Þá vinnu önnuðust fulltrúar frá systursamtökum Hjálparstarfsins í Noregi og Danmörku (NCA og DCA). Niðurstaða þeirra var að heilt yfir séð hafi markmiðum verkefnisins verið náð og í nokkrum verkþáttum hafi árangurinn verið umfram væntingar.

Pökkum stuðninginn!

A. Margeirsson Ehf	Gæfumunir ehf	Loðnuvinnslan Hf. Fáskrúðsfirði
Ævintýradalurinn Ehf	Garðabær	Loft Og Raftæki ehf
Argos ehf	Gasfélagið ehf	Loftorka Reykjavík ehf.
Ást og bygg ehf.	Gb Tjónaviðgerðir ehf.	Lögfræðipjónusta Sigurðar Sigurjónssonar Hrl.ehf
B.R. Sverrisson Ehf	Geir ehf útgerð	Logh ehf.
Ben Media	Gjögur Hf.	Lögmannafélag Íslands
Bergur-Huginn Ehf	Gljúfurbústaðir Ehf	Lyfjaver ehf.
Betra líf - Borgarhóll ehf	Goddi ehf	Meitill-Gt Tækni Ehf
Beyki ehf	GR Verk ehf	Mika Ehf
Bilaverkstæðið Bragginn Sf.	Grímsnes Ehf	Netorka hf
Bílrúðumeistarinn slf.	Gróðrarstöðin Ártangi ehf	Nonni Litli Ehf
Birtingaholt	GTIce ehf	Olíudreifing Ehf.
Birtingur ehf	Gullsmiðurinn í Mjódd	Onno ehf
BK ehf	Hafnarfjarðarhöfn	Orka ehf
Bókhaldspjónustan Rúnir ehf	Hafnarfjarðarkaupstaður	Orkubú Vestfjarða Ohf.
Bókráð, bókhald og ráðgjöf ehf.	Hafnarsókn	Öryggisgirðingar Ehf
Brunahönnun Slf	Hampiðjan Hf.	Óskirnar þrjár ehf (Skýrslur og skil)
Burger-Inn ehf	HEF veitur ehf.	PFAFF hf.
Byggingarfélag Gylfa Og Gunnars hf	Híbýlamálun,Málningarþjónusta ehf	Prentverk Selfoss Ehf.
Colas Ísland hf.	Hitastýring hf	PROevents ehf
CrankWheel ehf.	Höfðakaffi Ehf	Púst hjá Einari ehf.
Dalfoss ehf.	Hótel Ísafjörður Hf.	Ráðhús ehf
Dmm Lausnir Ehf	Hrafnhildur Sigurðardóttir ehf	Ræktunarsamband Flóa og Skeiða ehf.
Dögun ehf	Hrafnsteinn Ehf	Ræstitækni ehf
Dómkirkjan	Hvalur Hf.	Rafboði ehf
Eðalflutningar ehf	Iðnsveinafélag Skagafjarðar	Rafmiðlun Hf.
Eignamiðlunin ehf	Ísblik ehf.	Rafstjórn Ehf
Eignaumsjón hf	Íslenskar getraunir	Rafverk Ag Ehf
Einhamar Seafood ehf.	Ison ehf	Reykhóll Ehf
Eining-löja	Íþróttasamband Fatlaðra	Rikki Chan ehf
Endurhæfingarstöðin ehf	JHM Sport ehf.	Rima Apótek ehf
Endurskoðun Vestfjarða Ehf	Jónar Transport Hf.	Rósaberg ehf
Engilbert Óh Snorrason Tannlæknastofa Sf	Kaupfélag Vestur-Húnavetninga (svf.)	Samvinnufélag Útgerðarmanna
Enor ehf	Kemi Ehf	Í Neskaupstað
Eyjaþjónustur- og Þingeyjarprófastsdæmi	Kjöreign Ehf	Seltjarnarneskirkja
Eyjasól ehf	Kjörís ehf.	Sigurplast ehf.
Fagval Ehf	Klausturkaffi Ehf	Skólar Ehf
Félag Opinberra Starfsm Austurl	Klettur-Skipaafgreiðla ehf.	Skolphreinsun Ásgeirs sf
Fella- Og Hólaprestakall	Krossborg ehf	Sölumiðstöð Húss Handanna Ehf.
Fisk-Seafood Ehf.	Krua Siam	Spektra ehf.
Fjölbrautaskóli Norðurlands vestra	Kvenfélagið Iðunn	Ssf
Fossar, tryggingar & ráðgjöf	Lamb Inn veitingastaðir	Stálkrókur ehf.
Fræðslunetið - Símenntun Á Suðurlandi	Landssamband Lögreglumanna	Stansverk ehf
Fríkirkjan Kefas	Lín Design	Stefna Ehf.

Vissir þú...

... að 60 lönd í fimm heimsálfum hafa til þessa, í lengri eða skemmri tíma, verið starfssvæði Hjálparstarfs kirkjunnar frá stofnun þess árið 1970. Lengst hefur Hjálparstarfið sinnt verkefnum í Eþíópíu eða samfleytt frá árinu 1983. Verkefni Hjálparstarfsins í Evrópu eru orðin átta talsins.

Steinnull Hf.

Súðavíkurhreppur

Suðurverk hf.

Sveitarfélagið Múlaþing

Sveitarfélagið Ölfus

Tandrabretti ehf

Tannlæknabjónustan Slf.

Tannval Ehf.

Teinar slf

Þór hf.

Þorbjörn hf

Þörungaverksmiðjan Hf

Þúsund Fjalir ehf.

Tónskóli Þjóðkirkjunnar

Tösku- Og Hanskabúðin ehf

Trackwell hf.

Trésmiðjan Rein Ehf.

Tríg Ehf.

Útfararþjónustan Fylgd Ehf

Útfarastofa Kirkjugarðanna

Útgerðarfélagið Guðmundur ehf

Úti Og Inni Arkitektar

Útlitshönnun Ehf

Útskálasókn

Valdimar L. Gíslason Sf.

Vegamál Vegmerking ehf

Vélsmiðjan Sveinn ehf

Verkfærasalan ehf.

Verkfræðistofan Vik Ehf.

Verkfræðipjónusta Ggb Slf

Verktækni Ehf

Verslunin Álfheimar ehf

Vgh-Mosfellsbæ ehf.

Vietlce-jhk ehf.

Vignir G. Jónsson Ehf.

Vilhjálmsson Sf

Vísir Hf.

Vogar, Ferðapjónusta

Williams & Halls Ehf.

Wurth Á Íslandi Ehf.

Zenus Ehf

VERKSÝN

Vel og vandlega

 LímtreVjrnnet

 marel

 regla
BÓKHALDSKERFI

 VÉLVÍK
www.velvik.is

 VESTURFERÐIR

 VÍNBÚÐIN

Gjöf sem gefur

Gjöf sem gefur

Framtíðarsjóður

Sem þiggiandi þessa gjafabréfs tryggir þú ungmenni á Íslandi til náms.

Gjafabréf þetta er gjöf sem gefur. Kaupandi þess ákvað að gefa þér þá gjöf að styrkja verkefni Hjálparstarfs kirkjunnar á Íslandi. Ungmennir sem búa við efnislegan skort fá stuðning svo þau geti stundað nám á framhaldsskólastigi.

Stuðningurinn gerir þeim kleift að ljúka námi til stúdentsprófs, sveinsprófs eða annars sem veitir þeim starfsréttindi eða opnar þeim leið til háskólanáms. Ungu fólk þú fær aðstoð við að kaupa námsgögn, greiða skólagjöld eða annað sem gæti orðið efnaminni nemendum hindrun í að ljúka námi.

Gjöf sem gefur

Vatn

Sem þiggiandi þessa gjafabréfs tryggir þú fjölskyldu sem býr við sára fátækt ekki bara vatn heldur líka tækifæri til betra lífs.

Gjafabréf þetta er gjöf sem gefur. Kaupandi þess ákvað að gefa þér þá gjöf að styrkja verkefni Hjálparstarfs kirkjunnar í Epióplu. Vatnsskortur, landrof og eyðimerkumyndun einkenna landsvæðð sem fjölskyldan býr á í Sómalíykí.

Með brunni eða vatnspró fyrir regnvatn er aðgengi að heilnæmu vatni aukið svo um munar og þá verður heilsan betri. Þegar fjölskyldan getur brynt öryrum og veitt vatni á ræktarlund eykur hún fæðuöryggi sitt og smám saman verður lífsáskoman betri.

Gjöf sem gefur

Húsaskjól

Sem þiggiandi þessa gjafabréfs tryggir þú barni þak yfir höfuðið og tækifæri til betra lífs.

Gjafabréf þetta er gjöf sem gefur. Kaupandi þess ákvað að gefa þér þá gjöf að styrkja verkefni Hjálparstarfs kirkjunnar í Úganda. Í sveitinni njóta börn sem hafa misst foreldra úr aluðri stuðnings svo þau fái lífað mannaæmandi lífi.

Nýtt múrsteinshús gefur ekki bara skjól, það gefur stolt, bjartsýni og von um að nú verði allt auðveldara og betra. Húsið er múrholðað og skordýr verpa ekki í holum í veggjum eins og í molderkólanum. Af búrnjálfráttinu stíð þess að það streymi inn í þurkatímann í saman verður lífsáskoman betri.

Gjöf sem gefur

Geit

Sem þiggiandi þessa gjafabréfs tryggir þú barni næringarríka fæðu og tækifæri til betra lífs.

Gjafabréf þetta er gjöf sem gefur. Kaupandi þess ákvað að gefa þér þá gjöf að styrkja verkefni Hjálparstarfs kirkjunnar í Úganda. Í sveitinni njóta börn sem hafa misst foreldra úr aluðri stuðnings svo þau fái lífað mannaæmandi lífi.

Fjölskylda sem á geitastofn nýtur virðingar í samfélaginu. Suma kíðlinga má selja á markaði, aðra má nota til að stækka bústofnin enn frekar og svo er hægt að borða kjötið og nýta skinnið. Smám saman verður lífsáskoman betri.

www.gjofsemgefur.is